

УДК 618.19 – 006.6:616.89

**Карвацька Т.Г., Савка С.Д., Топало Л.М., Карвацька Н.С., Юрценюк О.С.
ЗАСТОСУВАННЯ МУЗИКОТЕРАПІЇ У ХВОРИХ ЛІТНЬОГО ВІКУ
З ПСИХІЧНИМИ РОЗЛАДАМИ, ПОВ'ЯЗАНИМИ ЗІ СТРЕСОМ**

Кафедра нервових хвороб, психіатрії та медичної психології ім. С.М.Савенка
(науковий керівник доцент Карвацька Н.С.)

Буковинський державний медичний університет, м. Чернівці, м. Україна

Відомо, що соціальна ізоляція, низький рівень соціального захисту та обмежені соціальні відносини негативно впливають на здоров'я людини в цілому і на розвиток ІХС зокрема, що супроводжується емоційними розладами у хворих літнього віку. Тому залишається актуальним вивчення шляхів вирішення конфліктів пацієнтів літнього віку, що сприяє покращенню рівня адаптації до умов навколишнього середовища. Для корекції емоційних відхилень, страхів, рухових і мовних розладів, психосоматичних захворювань, відхилень у поведінці, при комунікативних труднощах тощо рекомендовано застосовувати музикотерапію.

У групу обстеження входило 20 пацієнтів із різними формами невротичних розладів, пов'язаних зі стресом, які є підопічними КЦ „Турбота” м. Чернівці. При проведенні дослідження були використані клінічний, експериментально-психодіагностичний, статистичний методи (визначення акцентуації рис характеру за К. Леонгардом, «Шкала самооцінки і вимірювання рівня тривожності» (опитувальник Спілберга, адаптований Ханіним), шкала депресії Балашової). Для психотерапевтичних цілей підбрана музика з відносно низьким емоційним насиченням, яку хворі слухали протягом одного місяця. Для заспокоєння, зняття емоційної напруги використовували прослуховування звуків флейти, гри на скрипці і фортепіано. Заспокійливий ефект носили звуки природи (шум моря, лісу), вальси (ритм три чверті). Зменшення почуття тривоги і невпевненості викликали мажорні мелодії з темпом нижче середнього.

У досліджуваній групі осіб отримані результати, які свідчать про високий рівень особистісної і реактивної тривожності, середній рівень депресії.

У обстежених хворих із невротичними розладами, пов'язаними зі стресом, були виявлені такі тривожні риси особистості, як стримування почуттів, афективні реакції, боязкість, необгрунтовані каяття совісті, відчуття зобов'язання, сумніви, страх перед можливими помилками, метушливість, недовіра, очікування небезпеки, втрата перспективи, що обумовлюють виникнення конфліктів та активацію механізмів захисту особистості.

Після прослуховування заспокійливої музики експериментальне дослідження вимірювання рівня ситуативної та особистісної тривожності за методкою «Шкала самооцінки або вимірювання рівня тривожності» виявило, що в обстежуваних знизився рівень ситуативної тривожності, але особистісна тривожність як стійка характеристика залишилася високою; відбулося зниження рівня депресії, зниження рівня напруги захисних механізмів.

Таким чином, музикотерапія може служити допоміжним засобом встановлення контакту і засобом, що полегшує емоційне відреагування в процесі психотерапевтичної роботи. Застосування музикотерапії викликало емоційну розрядку, покращення емоційного стану; полегшення усвідомлення власних переживань, сприяло зниженню нервово-психічної напруги. Результати дослідження поширюють можливості застосування музикотерапії в лікуванні невротичних розладів у літніх хворих.